

[Alvilda Larsen.]

huse måtte inddrages under beskyttelsen, var man på det rene med, at det her drejede sig om samborhold, hvor, som man sagde, en for stærk beskæring af udlejerens opsigelsesret kan have særdeles uheldige følger. Men man gik samtidig ud fra, at den i 1942 skærpede regel om opsigelse, hvor lejerens eller hans husstands forhold er til ulempe for ejendommen eller dens beboere, ville være tilstrækkelig til at bevare ro og orden i disse tofamilieshuse. Det kan man gå ud fra også den dag i dag, da vi har disse skærpede regler. Jeg mener, at man fremdeles kan overlade til domstolene, i Storkøbenhavn til boligretten, at afgøre de tvistigheder, der måtte opstå mellem parterne. Udvalgets betænkning henviser til det spændte forhold mellem ejer og lejer, der kan opstå i sådanne huse, men hvem siger, at det altid er lejerens skyld; det ærede medlem hr. N. Chr. Christensen fra venstre talte, som om tvistigheder altid opstod på grund af lejerne. Jeg synes ikke, der foreligger noget bevis for, at det altid er lejerens skyld, at det spændte forhold opstår. Hvorfor vil lovgivningen på forhånd straffe lejerens med udsmidning af den bolig, han dog må kalde sit hjem, selv om huset ejes af manden ovenover eller nedeunder? Lejeren af tofamilieshuse vil i hvert tilfælde ikke kunne forstå det. Ved den nu-gældende ordning tilsikres der de stridende parter åben procedure, hvor hver især hører den andens argumenter og beskyldninger. Ved den af udvalget foreslåede ordning skal sådanne sager i fremtiden afgøres af ikke altid helt upartiske kommunalbestyrelser. De betingelser, der kan stilles af en kommunalbestyrelse for at meddele opsigelse, giver jeg ikke meget for, for de står ikke i loven, de står kun i en betænkning fra et udvalg, som „går ud fra“, som „forudsætter“, som „mener“, det vil være rimeligt o. s. v. — det er en række ikke i loven definerede betingelser, som en kommunalbestyrelse ikke behøver at skæve så meget til; lovbestemmelsen overlader det helt og holdent til kommunalbestyrelsens skøn, hvor-når en sådan godkendelse kan meddeles.

Forslagsstillerne til den her foreslåede ændring glemmer også en meget afgørende ting, når de vil opgive opsigelsesbeskyttelsen for lejerne i tofamilieshuse; de glemmer, at forbud mod opsigelse og forbud mod lejeforhøjelse er to sider af samme sag, de to ting kan ikke skilles ad; uden opsigelsesforbud er der ingen kontrol med lejebetalingerne. Det er en erfaring, udvalgets

medlemmer vil få bekræftet af enhver administration af lejelovgivningen. Det er i øvrigt fuldt erkendt af den højtærede boligminister, da han i sit forslag af 3. december 1948 foreslog adgangen til at indgå frivillige overenskomster ophævet for at tilvejebringe den bedst mulige kontrol med det almindelige forbud mod lejeforhøjelser. Jeg ser nok, at det er udvalgets mening, at kommunalbestyrelsen ved genudlejninger, efter at den nuværende lejer af et tofamilieshus er blevet opsagt, skal kunne sikre, at lejen derefter ikke forhøjes, men der er efter min mening så mange måder, hvorpå en husejer kan sikre gennemførelsen af sit forhavende. Jeg har tidligere haft lejlighed til at fortælle det høje ting, hvad Ove Rode sagde om dette forhold for 30 år siden, da han netop fremhævede husejerne som den stærke part i forholdet mellem ejer og lejer. I øvrigt bør man ikke glemme, at den højtærede boligministers forslag om forbud mod frivillige overenskomster stadig ikke er gennemført.

Jeg vil ikke nærmere drøfte opsigelse af lejerne i tofamilieshuse, og jeg vil derfor heller ikke stille ændringsforslag, der mildner udvalgets uheldige og for mange mennesker skæbnesvangre formulering, men hvis man absolut anser det for en nødvendighed at slække på beskyttelsen, og det kan jeg jo forstå man gør, når partier som venstre og konservative skal bestemme farten, så havde det været en rimelig udvej at sige, at en ejer af et tofamilieshus kan slippe af med sin lejer, såfremt denne lejer ved bytning med en anden lejer kan skaffe sig en tilsvarende bolig. Derved var der efter min mening givet en rimelig adgang til, at en udlejer kunne komme af med en lejer, med hvem han var kommet på kant. Som de to hinanden supplerende ændringer nu er udformet, vil de medføre, at adskillige lejere inden længe vil se sig berøvet deres tag over hovedet, samtidig med at ægteskabsstatistikken vil vise en stærk stigning af sådanne tilfælde, hvor den ene ægtefælle har en ejer af et tofamilieshus som nær slægtning.

Måske den højtærede boligminister vil forklare dette høje ting og offentligheden, hvilke lyspunkter i boligsituationen det er, som motiverer, at man nu vil kaste et ikke ringe antal familier med børn på gaden. Er det motiveret med byggebudgettet, der er behæftet med så store usikkerhedsmomenter? Er det motiveret med byggebudgettet, der dårligt nok kan dække den årlige tilgang af boligsøgende, eller har man kun